

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 1Csp/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8621200268
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Keselicová
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2022:8621200268.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, sudkyňa JUDr. Jana Keselicová, v právnej veci žalobkyne M. H., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX Q. XX, zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanej 365.bank, a. s., Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava 811 02, IČO: 31 340 890, zastúpená Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o určenie neprijateľných zmluvných s prísl., takto

rozhodol:

I. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 23.7.2008 v časti (4) Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod (4.11), v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo VOP.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 23.7.2008 v Obchodných podmienkach, v článku 7 - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 7.3., v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 23.7.2008 v Obchodných podmienkach, v článku 15 - Prechodné a záverečné ustanovenia - bod 15.6., v znení: „Právne vzťahy vyplývajúce z týchto OP a/alebo súvisiace s týmito OP a neupravené v ZoÚ a týchto OP sa riadia príslušnými ustanoveniami VOP v rozsahu, v ktorom neodporujú ZoÚ a týmto OP. Právne vzťahy neupravené ZoÚ, OP a VOP sa spravujú príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

-2- 1Csp/11/2021

IV. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi 900 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 9.2.2021 sa domáhala určenia neprijateľných zmluvných podmienok a zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 900 eur.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že so žalovanou uzatvorila zmluvu o úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 23.7.2008 (ďalej len Úverová zmluva). Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 7 468,63 eura (225 000,- Sk), ktorý sa zaviazala žalovanej zaplatiť v 120 mesačných splátkach vo výške 110,83 eura (3 339,- Sk), s konečnou splatnosťou úveru 25.7.2018. V zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 10,9 %.

Úverová zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, v časti (4) Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod (4.11), v znení: 2 „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo VOP.“

V spotrebiteľských úveroch je neprijateľným dojednanie, ktorým sa zmluvné strany dohodnú riešiť všetky spory vyplývajúce z úverovej zmluvy výlučne pred rozhodcovským súdom, vopred vybraným dodávateľom, a následne by rozhodnutie tohto rozhodcovského súdu malo slúžiť ako exekučný titul. Rozhodcovská zmluva vo svojich dôsledkoch spôsobuje, že o právach a právom chránených záujmoch spotrebiteľa rozhodne súkromná osoba, ktorej moc nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnou inštitúciou, teda bez súdnej kontroly zmluvných podmienok.

K neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky dospel aj Okresný súd Prešov rozsudkom, sp. zn. 24C/182/2015, zo dňa 21.2.2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 19Co/88/2018, zo dňa 4.10.2018.

Z rozsudku Krajského súdu Prešov, sp. zn. 19Co/88/2018, zo dňa 4.10.2018, citujem: - odôvodnenie 21.: „Vo vzťahu k vysloveniu neprijateľnej zmluvnej podmienky súdom prvej inštancie a odvolacej námietke žalovaného k uvedenému odvolací súd uvádza, že v zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13 nekalá zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje a v tejto súvislosti dokonca nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred napadol. Cieľ, ktorým je posilnenie ochrany spotrebiteľa, totiž nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami spotrebiteľia boli povinní namietať nekalý charakter zmluvnej podmienky. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len v prípade, ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offa takúto podmienku. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offa nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak takúto podmienku považuje za nekalú, zdrží sa jej uplatnenia, s výnimkou prípadu, keď spotrebiteľ proti tomuto namieta. Vnútroštátny súd má túto povinnosť aj vtedy, ak preveruje svoju miestnu príslušnosť (viď rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 04.06.2009, PANNON GSM, C-243/08, 2009 I-04713).“ - odôvodnenie 22.: „Odvolací súd k uvedenému uvádza, že povinnosťou vnútroštátneho súdu je posúdiť aj neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, a to aj v prípade, hoci spotrebiteľ sa tejto neplatnosti nedovolal. Smernica 93/13 sa totiž má vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby vnútroštátny súd sám posúdil neplatnosť
-3- 1Csp/11/2021

rozhodcovskej zmluvy a v prípade, že uvedená zmluva obsahuje nekalú podmienku, hoci spotrebiteľ sa tejto neplatnosti ani nedovoláva, vyslovil ju za neplatnú. Uvedené vyplýva z čl. 3 ods. 1 písm. t) a čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13. Oprávnenosť súdu vysloviť v rozsudku nekalosť zmluvnej podmienky vyplýva z ust. § 298 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. CSP. Za situácie, keď vyslovenia neplatnosti zmluvnej podmienky sa dovoľáva strana sporu priamo v žalobe, je povinnosťou súdu o tom rozhodnúť. Už znenie zmluvnej podmienky, že spory budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou evokuje jej neprijateľnosť, keďže spotrebiteľovi nie je dané na výber rozhodnúť sa pre spôsob riešenia 3 prípadných sporov z uvedenej úverovej zmluvy. Nezanedbateľným je aj skutočnosť, že všeobecné obchodné podmienky sú písané výrazne malými písmenami, nečitateľné bez optických pomôcok. Žalovaný navyše nepreukázal, že uvedená zmluvná podmienka bola individuálne dohodnutá. Všetky uvedené skutočnosti podporujú záver súdu prvej inštancie o správnosti vyslovenia uvedenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Takéto vyslovenie nie je viazané zákonom iba v čase prípadného trvania zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, čo zdôrazňoval žalovaný, že úverový vzťah medzi stranami sporu už zanikol. Preto nie je dôvodná ani ďalšia odvolacia námietka uvádzaná žalovaným.“ Takáto zmluvná podmienka vytvára materiálnu disproporciu v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa vopred vzdáva svojich práv, vyjadriť nesúhlas s rozhodcovskou doložkou a zhoršuje si tým svoje zmluvné postavenie. Nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku.

Naviac, poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR, zo dňa 11.6.2019, sp. zn. III. ÚS 438/2018, z ktorého vyplýva, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby ma spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd.

Úverová zmluva obsahuje ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku, v Obchodných podmienkach, v článku 7 - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 7.3., v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru.“

Predmetné zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanej ako dodávateľke úveru možnosť započítavať moje platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a bez ohľadu na moju vôľu. Toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi mnou a žalovanou, pokiaľ ide o započítavanie mojich platieb na predmetný úver, keďže umožňuje žalovanej postupovať v tomto smere nepredvídateľne a započítavanie mojich platieb sa tak stáva pre mňa netransparentné.

Uvedená zmluvná podmienka spôsobuje, v rozpore s požiadavkou dobrej viery, zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa a je teda v rozpore s generálnou klauzulou (§ 53 ods. 1 OZ).

O neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky a priamo vo vzťahu k žalovanej, už bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Svidník, sp. zn. 7Csp/7/2018, zo dňa 24.1.2019, ktorý potvrdil Krajský súd Prešov, sp. zn. 2Co/60/2019, zo dňa 26.8.2019. Z rozsudku Okresného súdu Svidník vyberá: - odôvodnenie 45.: „Uvedené zmluvné ustanovenie poskytlo žalovanej v priamom rozpore s § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka možnosť započítať platby žalobkyne aj na iný účel, ako je prioritné splácanie istiny. Táto zmluvná podmienka založila 4 nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s generálnou klauzulou uvedenou v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka

-4- 1Csp/11/2021

započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Zmluvná podmienka, ktorej neplatnosť súd vyhlásil, znamenala odchylenie od ustanovenia Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ má oprávnený záujem na prioritnom splácaní istiny, pričom žalovaná uprednostnila vlastné ekonomické záujmy v neprospech spotrebiteľa.“

To isté sa týka aj rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 16Csp/80/2018, zo dňa 15.11.2018 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 19Co/25/2019, zo dňa 27.8.2019, z ktorého vyberá: - odôvodnenie 14.: „Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď vyhovel žalobe v časti o určenie konkrétnej zmluvnej podmienky uvedenej v Zmluve o úvere č. 2949446110 z 23.11.2010, v Obchodných podmienkach, článku 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 5.6 v presnom znení za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Odvolací súd jednoznačne súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že išlo o vopred pripravený text veriteľa, kedy absentuje vôľa zmluvných strán dohodnúť sa na povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel, ako je splatenie istiny úveru. Išlo o podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá a predstavuje ľubovôľu dodávateľa započítať platby na iný účel ako boli určené, čo jednoznačne spôsobuje nerovnováhu v spotrebiteľských vzťahoch v neprospech spotrebiteľa.“ - odôvodnenie 15.: „Vo vzťahu k vysloveniu neprijateľnej zmluvnej podmienky súdom prvej inštancie odvolací súd ešte uvádza, že v zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13 nekalá zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje a v tejto súvislosti dokonca nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred napadol. Cieľ, ktorým je posilnenie ochrany spotrebiteľa, totiž nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami spotrebiteľia boli povinní namietať nekalý charakter zmluvnej podmienky. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len v prípade, ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offio takúto podmienku. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offio nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak takúto podmienku považuje za nekalú, zdrží sa jej uplatnenia, s výnimkou prípadu, keď spotrebiteľ proti tomuto namieta (viď rozsudok Súdného dvora EÚ zo 04.06.2009, PANNON GSM, C-243/08, 2009 I-04713).“

Úverová zmluva obsahuje ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku, v Obchodných podmienkach, v článku 15 - Prechodné a záverečné ustanovenia - bod 15.6., v znení: „Právne vzťahy vyplývajúce z týchto OP a/alebo súvisiace s týmito OP a neupravené v ZoÚ a týchto OP sa riadia príslušnými ustanoveniami VOP v rozsahu, v ktorom neodporujú ZoÚ a týmto OP. Právne vzťahy neupravené ZoÚ, OP a VOP sa spravujú príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.“

V danom prípade ide o spotrebiteľskú vec, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia § 52 a násl. OZ. Aplikácia OBZ by prichádzala do úvahy len vtedy, ak by to bolo pre spotrebiteľa výhodnejšie.

Na podporu jej tvrdenia dáva do pozornosti platné znenie § 52 ods. 2 OZ, podľa ktorého: „Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť“ normy obchodného práva.“

Na podporu jej tvrdení poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 402/2013, z 19.6.2013. Keďže výlučne spravovanie záväzkového vzťahu ustanoveniami Obchodného zákonníka by bolo pre mňa ako spotrebiteľku nevýhodnejšie, táto zmluvná podmienka vytvára

-5- 1Csp/11/2021

materiálnu disproporciu v môj neprospech podľa § 53 ods. 1 OZ, pretože sa týmto vopred vzdávam svojich zákonných práv a zhoršujem si tým svoje zmluvné postavenie ako to predpokladá § 54 ods. 1 OZ v súvislosti s § 52 ods. 2 a § 39 OZ. Navyše, nejde o jej individuálne dojednanie a ide o stav podľa § 53 ods. 2 OZ.

O neprijateľnosti obdobnej zmluvnej podmienky, vo vzťahu k inému dodávateľovi, rozhodol rozsudkom Krajský súd Prešov, sp. zn. 8Co/34/2017, zo dňa 20.2.2018, ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 10C/56/2016, zo dňa 29.11.2016.

Z odôvodnenia Krajského súdu Prešov vyberá: - odôvodnenie 18.: „Podľa názoru odvolacieho súdu sa vo veci nie je možné stotožniť s tvrdením, podľa ktorého dojednanie o použití ustanovení Obchodného zákonníka obsiahnuté v Hlave 15 § 5 úverových podmienok sa malo vzťahovať iba na záväzkový vzťah týkajúci sa vernostného identifikačného čísla. V Hlave 15 § 5 sa hneď na úvod konštatuje obchodnoprávny charakter úverovej zmluvy vyplývajúci z ustanovenia § 262 odsek 1 Obchodného zákonníka umožňujúceho aplikovateľnosť tohto právneho predpisu aj na neobchodné vzťahy.“ - odôvodnenie 19.: „Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) v znení neskorších predpisov v ustanovení § 2 písm. p) definuje pojem obchodnej praktiky. Podľa tohto ustanovenia obchodnou praktikou sa rozumie konanie, opomenutie konania, spôsob správania alebo vyjadrovania, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu predávajúceho, priamo spojené s propagáciou, ponukou, predajom a dodaním výrobku spotrebiteľovi. Ak na ponuku produktov a marketing sa dohodne režim Obchodného zákonníka je zrejme, že cieľom takéhoto dojednania je znemožniť spotrebiteľovi brániť sa proti prípadným nekalým obchodným praktikám upraveným v ustanovení § 7 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov. Ustanovenie § 3 tohto právneho predpisu pritom umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom, s cieľom ochrany spotrebiteľa, domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany 6 svojho práva. Spotrebiteľovi taktiež patrí právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto sa porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“

Rovnako poukazuje na uznesenie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 7Co/93/2016, z 27.10.2016, z ktorého cituje: „Zákon č. 250/2007 Z.z., v znení neskorších predpisov v ustanovení § 2 písm. p) definuje pojem obchodnej praktiky. Podľa tohto ustanovenia obchodnou praktikou sa rozumie konanie, opomenutie konania, spôsob správania alebo vyjadrovania, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu predávajúceho, priamo spojené s propagáciou, ponukou, predajom a dodaním výrobku spotrebiteľovi. Ak na ponuku produktov a marketing sa dohodne režim Obchodného zákonníka je zrejme, že cieľom takéhoto dojednania je znemožniť spotrebiteľovi brániť sa proti prípadným nekalým podmienkam praktikám upraveným v ustanovení § 7 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov.“

Nakoľko o neprijateľnosti rovnakých alebo obdobných zmluvných podmienok bolo právoplatne rozhodnuté, ako na to poukazujem vyššie, dávam do pozornosti publikáciu, Števcák, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2015, 635 - 636 s. : „Ak by však dodávateľ opätovne uplatnil žalobou plnenie na základe tej istej neprijateľnej podmienky, pre ktorú mu už súd raz plnenie z takejto zmluvnej podmienky nepriznal, súd mu žalobu bez ďalšieho môže zamietnuť a nemusí už opätovne zdôvodňovať neprímeranosť zmluvnej podmienky. Stačí poukázať už na právoplatný rozsudok súdu. Súd nemôže priznať ochranu dodávateľovi, ak sa domáha plnenie v rozpore so zákonom.“, čo podľa môjho

-6- 1Csp/11/2021

názoru, analogicky platí aj v prípadoch ak súd už o neprijateľnosti danej zmluvnej podmienky rozhodol, na základe žaloby podanej spotrebiteľom.

Podľa § 298 ods. 2 CSP „Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadost' učinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.“

Prípustnosť tejto žaloby vyvodzuje z § 3 ods. 5 tretia veta zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, v spojení s § 298 ods. 2 CSP, z ktorého vyplýva možnosť priznania primeraného finančného zadost' učinenia (ďalej len PFZ) spotrebiteľovi aj v konaní, v ktorom sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a v tejto časti konania je úspešný.

PFZ má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný.

Slovo primeraný má viacero synonym a jedným z nich je slovo spravodlivý.

Výška PFZ preto nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ, len v symbolickej výške, nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým.

V tejto súvislosti dáva do pozornosti, že na rozdiel od iných inštitútov finančného zadost' učinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadost' učinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadost' učinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu.

Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške spĺňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa.

Pri nepeňažných nárokoch, z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by takýmto kritériom mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva, s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného opakovaného porušenia spotrebiteľského práva.

PFZ požaduje vo výške 900 eur, pričom nárok, tak ako ho požaduje, zohľadňuje skutočnosť, že žalovaná v zmluve používala tri neprijateľné zmluvné podmienky. Za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku požaduje 300 eur.

3. Predmetom konania bolo určenie neprijateľných zmluvných podmienok a priznanie primeraného finančného zadost' učinenia vo výške 900,- eur.

4. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe zo dňa 24.3.2021 uviedla, že podľa názoru Okresného súdu Martin, sp. zn. 10Csp/59/2017 podľa § 3 ods. 5 citovaného zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav a to a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy

-7- 1Csp/11/2021

spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadost' učinenie od toho, kto za porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované zákonné ustanovenie podľa presvedčenia súdu však nemožno vykladať tak, že právo na primerané finančné zadost' učinenie má každý spotrebiteľ, ktorý vytkne a to úspešne, napr. nejakú vadu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa presvedčenia súdu je ho nutné vykladať tak, že poskytnutím finančného zadost' učinenia má byť kompenzovaná istá ujma, ktorá spotrebiteľovi v dôsledku porušenia práv priznaných mu právnymi predpismi dodávateľom vznikla. Žalobkyňa pri zdôvodňovaní nároku na poskytnutie primeraného finančného zadost' učinenia vo výške 500 € argumentovala tým, že sa jej banka vyhrážala exekúciou, neprestajne jej posielala upomienky, keď sa dostala do omeškania s úhradou splátok a pod.. Obdobne vypovedala aj jej sestra. Obe

konštatovali, že je v dôsledku takéhoto postoja banky boli vystresované. Súd konštatuje, že zasielanie upomienok pri omeškaní dlžníka s úhradou splátok, prípadne upozornenie na možné súdne vymáhanie pohľadávky a následnú exekúciu, je štandardný a obvyklý postup veriteľov, ktorí sú bankovými, ale aj nebankovými subjektmi. Je samozrejmé, že dlžník je v takomto období vystresovaný, nakoľko si uvedomuje vlastnú insolventnosť a jej možné následky, čo je opäť pocit, ktorý je u dlžníkov bežný a prirodzený. Na to aby sa mohol žalobca domáhať priznania primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné, aby mala v prvom rade právoplatný rozsudok, v tomto prípade o určení neprijateľných zmluvných podmienok. Bez existencie takéhoto právoplatného rozhodnutia nie sú splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovanému nie je jasné z čoho vychádzal Žalobca pri určení výšky finančného zadosťučinenia a prečo žiada od žalovaného sumu 900 eur. V žalobe žalobca uvádza, že sumu 900 eur zo žalovanej sumy požaduje z dôvodu, že Žalovaný používal v zmluve tri neprijateľné zmluvné podmienky. Za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku požaduje žalobca 300 eur, pričom ďalej žalobca výšku finančného zadosťučinenia žiadnym spôsobom neodôvodnil a ani v tomto smere nepredložil a nenavrhol žiaden dôkaz. V tomto smere pritom podľa žalovaného nie je postačujúce, pokiaľ žalobca navrhuje určitú sumu primeraného finančného zadosťučinenia, avšak túto požadovanú výšku žiadnym spôsobom neodôvodní v tom smere, aký vplyv malo alebo mohlo mať porušenie práva spotrebiteľa na jeho osobu, a to zvlášť za skautových okolností tohto prípadu. V čase uzatvorenia rozhodcovskej doložky sa tak obsahové a formálne požiadavky na rozhodcovskú zmluvu spravovali zákonom o rozhodcovskom konaní, v znení účinnom ku dňu 5.8.2008. Medzi pôvodnou právnou úpravou a súčasnou právnou úpravou je tak podstatný rozdiel tykajúci sa formy rozhodcovskej zmluvy. Žalovaný preto ďalej porovná nasledovné znaky rozhodcovského konania: oddeliteľnosť rozhodcovskej zmluvy od hlavnej zmluvy; požiadavka písomnej formy. Požiadavka oddeliteľnosti rozhodcovskej zmluvy. Právna úprava zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, okrem iného, požaduje, aby rozhodcovská zmluva bola písomná, obsahovo a formálne oddelená od spotrebiteľskej zmluvy. Požiadavka oddeliteľnosti však zo zákona o rozhodcovskom konaní nevyplýva. Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy, alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Znamená to, že rozhodcovská zmluva uzatvorená do 31.12.2014 mohla byť súčasťou hlavnej zmluvy, bez potreby samostatnosti a oddeliteľnosti. Požiadavka písomnej formy. Zákon o rozhodcovskom konaní vyžaduje výlučne písomnú formu rozhodcovskej zmluvy. Písomná forma Rozhodcovskej zmluvy je zachovaná, keďže rozhodcovská doložka bola súčasťou

-8- 1Csp/11/2021

Zmluvy o úvere podpísanej oboma zmluvnými stranami. V čase uzatvorenia Rozhodcovskej zmluvy zákonná úprava umožňovala zmluvným stranám uzatvoriť Rozhodcovskú zmluvu vo forme samostatnej zmluvy, alebo ako rozhodcovskú doložku, ktorá tvorí súčasť iného právneho úkonu. Požiadavka, aby rozhodcovská zmluva bola výlučne vo forme obsahovo oddelenej od zmluvy, sa vzťahu výlučne na rozhodcovské zmluvy uzatvorené po 1.1.2015. Forma Rozhodcovskej zmluvy je tak v súlade so zákonnými požiadavkami účinnými v čase jej uzatvorenia, a skutočnosť, že je súčasťou Zmluvy o úvere nespôsobuje jej neplatnosť. Znamená to, že Rozhodcovská doložka spĺňa všetky zákonom predpísané náležitosti a je uzatvorená platne. Žalobca vo svojom vyjadrení neuviedol žiadnu novú skutočnosť, ktorá by popierala platnosť Rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská doložka presne špecifikovala, aký druh sporov je možné na jej základe riešiť formou rozhodcovského konania, a to označením: všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy“, t.j. zo Zmluvy o úvere. Je teda evidentné, že druh sporov ako i zmluvný vzťah, ktorého spory sa budú riešiť boli priamo predmetom Rozhodcovskej doložky a Žalobca tak pri jej podpise mal vedomosť, čoho a v akom rozsahu sa Rozhodcovská doložka týka. Na margo vyššie uvedeného dáva do pozornosti aj ust. § 3 ods. 6 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, konkrétne prvú vetu, podľa ktorej spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobmedzuje právo spotrebiteľa obrátiť sa na súd. Uvedené ustanovenie deklaruje i nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti rozhodcovskej doložky, nakoľko spotrebiteľ má možnosť obrátiť sa so svojou vecou na súd a veriteľ nemôže v takom prípade namietat nepríslušnosť rozhodovacieho orgánu, a to aj napriek uzatvorenej rozhodcovskej doložke. Rozhodcovské konanie nie je podriadeným druhom prejednávania právnej veci. Už z ust. § 26 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 335/2014 Z.z.) vyplýva jeho rovnocennosť konaniu pred súdom. Do pozornosti súdu dávame taktiež ust. § 208 ods. 6 zákona č. 335/2014 Z.z., podľa ktorého stály rozhodcovský súd je povinný aj bez návrhu spotrebiteľa preskúmať, či vymáhaný nárok nie je založený na neprijateľnej zmluvnej podmienke alebo na zmluvnom dojednaní, ktoré je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa. Stály rozhodcovský súd je povinný prihliadať aj na iné dôvody neplatnosti právneho úkonu, na ktoré by súd prihliadal aj bez

návrhu. Dovoľujeme si taktiež apelovať na princípy súdenia pred rozhodcovským súdom. Žalovaná má za to, že jediným rozdielom medzi rozhodcovským súdom a všeobecným súdom je v zriaďovateľovi a obsadenosti tohto súdu. Rozhodcovský súd umožňuje rovnaký prístup k súdu bez ohľadu na to, či je žalobcom dodávateľ alebo spotrebiteľ, poskytuje rovnakú možnosť uplatnenia práv a rovnaké prostriedky procesnej obrany ako v konaní pred všeobecným súdom. Vnútorne predpisy rozhodcovského súdu plne rešpektujú zákonnú úpravu, neobsahujú žiadne podmienky, ktoré by spotrebiteľovi sťažovali jeho účasť v konaní. Podporne sú v rozhodcovskom konaní aplikované aj procesnoprávne ustanovenia (OSP, CSP). Rozhodcovský súd aplikuje príslušné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, skúma ex offio oslabenie alebo znemožnenie vymáhania práv dodávateľa bez potreby dovolania sa tejto skutočnosti spotrebiteľom. Spôsob započítania platieb na poplatky, úroky a istinu vychádza z obchodnoprávneho charakteru Zmluvy o úvere. Má za to, že nemožno hovoriť o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, nakoľko pri splnení všetkých zmluvných podmienok spotrebiteľa nijak neznevýhodňuje. Už pri uzatváraní Zmluvy o úvere totiž tento presne vie, aká bude celková výška nákladov (poplatky, úroky a pod.), ak sa bude pridrižovať ustanovení zmluvy. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútnym obchodom a z toho vyplýva aj aplikácia ustanovení Obchodného zákonníka na jej znenie. Započítanie platieb neupravuje zákon o spotrebiteľských úveroch, preto o aplikácii ustanovení obchodného práva žalovaný nemá pochybností. Napríklad Krajský súd v Prešove, sp. zn.

-9- 1Csp/11/2021

20Co/181/2015 zo dňa 26.07.2016 uviedol, že odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nijako nepopiera, že by zmluva o úvere nebola absolútnym obchodom a ani dôvodnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka. Odvolací súd len pripomína, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podobne rozhodol aj Krajský súd v Prešove v konaní sp. zn. 6Co/213/2015, kde súd mal za to, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola platne uzavretá zmluva o poskytnutí úveru, tzv. absolútny obchod, upravená v Obchodnom zákonníku, avšak súčasne je na ňu potrebné nahliadať ako na zmluvu spotrebiteľskú v zmysle citovaných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Ďalej rovnako rozhodol aj Okresný súd Piešťany v konaní 12C/364/2012. Podľa Veľkého komentára Občiansky zákonník I Vydavateľstva C.H.Beck: „Vzhľadom na vyššie uvedený výklad je § 52 ods. 2 OZ potrebné správne aplikovať a interpretovať spôsobom, že tento právny režim nevyklučuje použitie zmluvných typov obsiahnutých napríklad výhradne v záväzkovej časti Obchodného zákonníka, a teda naďalej je a aj po 1. apríli 2015 možné dojednávať spotrebiteľské zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka, ktorý je ich právnym základom.“ Bez ohľadu na spotrebiteľsky charakter nie je spornou otázkou, že Zmluva o úvere je absolútnym obchodom. Žalobca postupoval v súlade so zákonom, keď započítaval úhradu najskôr na úroky a až následne na istinu. Podľa ust. § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka pri plnení peňažného záväzku sa započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak. V zmysle rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13.05.2014 sp. zn. 2Cob/326/2012 na doplnenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd uvádza, že Obchodný zákonník vychádza zo zásady, že prvoradý význam pri určení, na ktorý záväzok sa poskytnuté plnenie započíta, má vôľa dlžníka. Dlžník svojím jednostranným vyhlásením rozhoduje o tejto skutočnosti. Vyhlásenie dlžníka zákon časovo viaže v tom zmysle, že dlžník ho musí urobiť pri plnení. Vyhlásenie dlžníka o započítaní plnenia urobené neskôr nemá význam, lebo pri plnení dôjde k uplatneniu dispozitívneho pravidla obsiahnutého v § 330 Obchodného zákonníka. Toto ustanovenie rozlišuje pravidlá všeobecné pre všetky plnenia (§ 330 odsek 1) a špeciálne pravidlá pre peňažné plnenia (§ 330 odseky 2, 3 a 4). Žalobca pri žiadnej zo svojich platieb neurčil, že sa má započítavať výlučne na istinu. Teda nie len, že v konaní nebola preukázaná neprijateľnosť. Súčasne je potrebné skonštatovať, že podľa názoru žalovanej zmluvná podmienka, ktorá je v súlade s platnou právnou úpravou, je platná.

5. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

6. Zo zmluvy o splátkovom úvere pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX. zo dňa 23.7.2008 súd zistil, že žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 7 468,63 eura (225 000 Sk), ktorý sa žalobkyňa zaviazala žalovanej zaplatiť v 120 mesačných splátkach vo výške 110,83 eura (3 339 Sk) s konečnou splatnosťou úveru dňa 25.7.2018, pri ročnej úrokovej sadzbe vo výške 10,9 % ročne.

7. V časti (4) zmluvy o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod (4.11), je uvedený: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo VOP“.

-10- 1Csp/11/2021

8. V Obchodných podmienkach zmluvy o úvere, v článku 7 - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 7.3., je uvedený: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzovníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru.“

9. V Obchodných podmienkach zmluvy o úvere, v článku 15 - Prechodné a záverečné ustanovenia - bod 15.6., je uvedený: „Právne vzťahy vyplývajúce z týchto OP a/alebo súvisiace s týmito OP a neupravené v ZoÚ a týchto OP sa riadia príslušnými ustanoveniami VOP v rozsahu, v ktorom neodporujú ZoÚ a týmto OP. Právne vzťahy neupravené ZoÚ, OP a VOP sa spravujú príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.“

10. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

11. Podľa § 3 ods.1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

12. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

13. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

14. Vstupom Slovenskej republiky do európskeho hospodárskeho a právneho systému boli do Občianskeho zákonníka zákonom č. 150/2004 Z.z. s účinnosťou od 1.4.2004 v piatej hlave začlenené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách. Uvedená právna úprava má základ v smernici Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

15. Podľa § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka (v znení platnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Za

-11- 1Csp/11/2021

neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa, c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi

spôsobilá smrť alebo ujma na zdraví, d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu, e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi, f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú, g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty, h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli, i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve, j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia, k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku, l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana, m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči predávajúcemu vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči predávajúcemu, n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy, o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba predávajúcemu, p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme, r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

17. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>9) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/250/20210716?ucinost=23.7.2008>> alebo Obchodného zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/>>, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj

-12- 1Csp/11/2021

na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>.

20. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

21. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoí ako celok (čl.6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí (pozri napr. rozsudok Mostaza Claro bod 37 Asturcom bod 51).

22. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva.

23. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle.

24. Podľa ustanovenia čl. 3 ods. 2 Smernice rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

-13- 1Csp/11/2021

25. Podľa ustanovenia čl. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

26. Podľa ustanovenia čl. 5 Smernice Rady č. 93/13 EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

27. Podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

28. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (v znení platnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy), na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

29. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

30. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí⁶ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20100101>> musí obsahovať a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a

identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu, b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom, d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby, g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu, i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20100101>> za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15

-14- 1Csp/11/2021

kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok, l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie, m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20100101>>, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad, n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20100101>> a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, p) práva spotrebiteľa podľa § 7 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20100101>>, q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20100101>>.

31. Podľa § 132 ods. 1 CSP, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

32. Podľa § 187 ods. 1, ods. 2 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

33. Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

34. Podľa § 215 ods.1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

35. Podľa § 290 CSP, spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

36. Podľa § 298 ods. 1 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

37. Podľa § 298 ods.2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej

podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

-15- 1Csp/11/2021

38. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalobcom túto charakteristiku spĺňa. Zmluvné dojednania úveru, žalobkyňa ovplyvniť nemohla, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v konaní nebolo tvrdené a ani preukázané, aby bol žalobcovi poskytnutý úver za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. Všetky režimy a opatrenia určené na ochranu spotrebiteľov platia bez ohľadu na typ štandardnej formulárovej zmluvy, a teda platia aj vo vzťahu k úverom ako tzv. absolútnym obchodnoprávnym vzťahom. Spotrebiteľské vzťahy, teda zmluvy medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi spadajú pod ochranu § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je neprípustné dojednať so spotrebiteľom nevýhodnejšie ustanovenie zmluvy, ako upravuje Občiansky zákonník.

39. Právny vzťah účastníkov konania súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch, zákona o ochrane spotrebiteľa a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

40. V prejednávanej príhode ide o spotrebiteľský spor v zmysle jeho definície podľa § 290 CSP, teda spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré požadovala žalobkyňa má právny základ v konkrétnej spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej si strany poskytl finančné plnenia.

41. Žalobkyňa vymedzila žalobu tak, že došlo k porušeniu konkrétnych práv žalobkyne ako spotrebiteľky tým, že súčasťou úverového vzťahu boli neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré mohli zhoršiť jej zmluvné postavenie ako predpokladá ustanovenie § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka. V prejednávanej veci nešlo o konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, pretože spor sa týkal okolností konkrétnej zmluvy, ktorú mala žalobkyňa uzatvorenú so žalovaným a výroky tohto rozsudku sú záväzné len pre strany sporu.

42. Žalovaná v rámci povoleného predmetu činnosti poskytuje úvery z vlastných zdrojov. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť je žalovaná povinná pri vykonávaní uvedenej činnosti postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi.

43. Žalobkyňa sa domáhala určenia, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere, č. 8624333891, zo dňa 23.7.2008 v časti (4) Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod (4.11), v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo VOP.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

44. V danom prípade výsledkom prieskumu daného zmluvného dojednania je zistenie, že rozhodcovská doložka je neplatná nakoľko ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

-16- 1Csp/11/2021

45. V čase uzavretia úverovej zmluvy Občiansky zákonník už mal medzi neprijateľnými zmluvnými podmienkami, ktorých demonštratívny výpočet je uvedený v jeho § 53 ods. 3 zahrnuté ako neprijateľné také ustanovenie, ktoré sa dotýka rozhodcovskej doložky. To bolo doplnené novelou Občianskeho zákonníka uskutočnenou zákonom č. 568/2007 Z.z. účinným od 1. 1. 2008. Predmetná úverová zmluva bola uzatvorená dňa 23.7.2008. Ide o ust. § 53 ods. 4 písm. r), podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Bez ohľadu na uvedené podrobiť súdnej kontrole rozhodcovskú doložku umožňuje aj ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „generálna klauzula“). Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka obsahuje indikatívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok (použitie slovo „najmä“). Pri výklade súd čiastočne vychádzal aj z prílohy už spomínanej Smernice 93/13/EHS, ktorá za neprijateľnú zmluvnú podmienku odporúča ako vzor aj zmluvnú podmienku „neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo ma brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.“

46. Cieľom rozhodcovskej zmluvy alebo doložky je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu arbitrom, rozhodcom ako súkromnou osobou na ktorú zmluvné strany delegovali takúto právomoc, pričom rozhodcovská zmluva je častokrát vyjadrená len v podobe rozhodcovskej doložky splyvajúcej s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. Rozhodcovský súd je v takýchto prípadoch z rozhodnutia dodávateľa paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy, čo spotrebiteľovi nedáva na výber a ten tak môže zmluvu len ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným obchodným podmienkam, teda aj rozhodcovskému konaniu, čo samo osebe je dostačujúce na záver o neprijateľnosti takejto rozhodcovskej doložky vzhľadom na jej zásadný dopad a dôsledky na vzťahy medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Súd je toho názoru, že zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní je neprijateľná, preto podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Pri zisťovaní, či nejde o nekalú rozhodcovskú doložku je pritom potrebné skúmať všetky dôležité skutočnosti, ktoré vyvolávajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Za také okolnosti možno považovať napr. neprijateľné miesto rozhodcovského konania, ktoré môže spotrebiteľa odradiť od uplatnenia svojich práv (rozsudok SDEU vo veci C 40/08 Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristina Rodríguez Nogueira), alebo pravidlá rozhodcovského konania, ktoré ukladajú povinnosti, ktoré predpisujúce občianske súdne konanie neupravujú a ktoré sú v neprospech spotrebiteľa napr. poplatok za vyjadrenie k žalobe a bez zaplatenia ktorého sa na vyjadrenie spotrebiteľa neprihliada.

-17- 1Csp/11/2021

47. Rozhodcovskú doložku koncipovanú v takom znení, ako je vyššie uvedené, súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku a ako takú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatnú, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je najmä skutočnosť, že táto podmienka, nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ celkom zjavne nemal reálnu možnosť ju ovplyvniť, resp. ju vylúčiť keďže táto je súčasťou dodávateľom vopred jednostranne pripravených ustanovení úverovej zmluvy a Obchodných podmienok. Samotná forma akou sú tieto napísané, a to drobným, ťažko čitateľným husto popísaným textom už sama osebe podstatne sťažuje riadne oboznámenie sa spotrebiteľa s obsahom dojednaní v takomto texte obsiahnutými, pričom rozhodcovská doložka splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. Doložka núti spotrebiteľa riešiť spory s dodávateľom v rozhodcovskom konaní na rozhodcovskom súde zvolenom dodávateľom.

48. Žalobkyňa sa ďalej domáhala určenia, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere, č. 8624333891, zo dňa 23.7.2008 v Obchodných podmienkach, v článku 7 - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 7.3., v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

49. O neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky vo vzťahu k žalovanej bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Svidník sp.zn. 7Csp/7/2018 zo dňa 24.1.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.9.2019.

50. Uvedené zmluvné ustanovenie poskytlo žalovanej v priamom rozpore s § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka možnosť započítať platby žalobkyne aj na iný účel, ako je prioritné splácanie istiny. Táto zmluvná podmienka založila nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s generálnou klauzulou uvedenou v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Podľa § 54 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Zmluvná podmienka, ktorej neplatnosť súd vyhlásil, znamenala odchylenie od ustanovenia Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ má oprávnený záujem na prioritnom splácaní istiny, pričom žalovaná uprednostnila vlastné ekonomické záujmy v neprospech spotrebiteľa. Táto zmluvná podmienka nerešpektuje vôľu klienta, ktorý ma prioritný záujem predovšetkým na úhrade istiny. Uvedená zmluvná podmienka je v rozpore s § 39 Občianskeho zákonníka.

51. Žalobkyňa sa ďalej domáhala určenia, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 23.7.2008 v Obchodných podmienkach, v článku 15 - Prechodné a záverečné ustanovenia - bod 15.6., v znení: „Právne vzťahy vyplývajúce z týchto OP a/alebo súvisiace s týmito OP a neupravené v ZoÚ a týchto OP sa riadia príslušnými ustanoveniami VOP v rozsahu, v ktorom neodporujú ZoÚ a týmto OP. Právne vzťahy neupravené ZoÚ, OP a VOP sa spravujú príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

-18- 1Csp/11/2021

52. Pokiaľ by sa spotrebiteľský právny vzťah mal spravovať Obchodným zákonníkom, bolo by to pre spotrebiteľa nevýhodnejšie a spotrebiteľ by sa vopred vzdal svojich práv. Predmetná zmluvná podmienka nebola medzi stranami individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka (účinného v čase uzatvorenia zmluvy), zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Podľa ustanovenia § 52 ods.2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Predmetná novela Občianskeho zákonníka sa vzťahuje aj na právne vzťahy, ktoré vznikli pred účinnosťou novely (nemá prechodné ustanovenia).

53. Súd postupom podľa § 298 ods. 1 CSP určil neprijateľnosť uvedených zmluvných podmienok, pretože zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a neboli medzi stranami individuálne dohodnuté. Žalobkyňa pred podpisom samotnej zmluvy nemala možnosť vylúčiť túto časť textu zo zmluvy. Možnosť žalobkyne ovplyvniť obsah vopred pripravených zmluvných podmienok predložených žalovaným na podpis je úplne iluzórna.

54. Žalobkyňa v predmetnom konaní dosiahla určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, pričom súd sa stotožnil s jej argumentáciou. Žalobkyňa súčasne požadovala primerané finančné zadostučinenie vo výške 900,- eur, ktoré si uplatnila podľa § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa v nadväznosti na úspešnosť žaloby v časti uplatnenej neprijateľnosti zmluvných podmienok. Výrok IV. rozsudku o priznaní primeraného finančného zadostučinenia je závislý na výrokoch I., II. a III. Inými slovami, ak by súd nevyhovел žalobkyne v požadovaných výrokoch I., II. a III., nebola by dôvodná žaloba ani v požadovanom výroku IV. a súdu by nezostávalo nič iné ako celú žalobu zamietnuť. Z procesného hľadiska, žalobkyne nič nebránilo jednou žalobou požadovať určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a v nadväznosti na tieto výroky požadovať primerané finančné zadostučinenie postupom podľa § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Takýto postup sa súdu javí ako vhodný jednak z hľadiska vecného, kedy veci týkajúce sa

tých istých účastníkov a vecne súvisiace sa prejednávajú v jednom konaní a súčasne napĺňa aj požiadavku hospodárnosti konania a nenavyšovania trov. Uvedený postup žalobkyne má oporu aj v ustanovení § 298 ods.2 CSP, podľa ktorého ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

-19- 1Csp/11/2021

55. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje ako podmienku vznik ujmy, ba dokonca ani spôsobilosť porušenia privodiť ujmu spotrebiteľovi tak, ako to bolo v znení zákona účinného do 9.6.2013. Pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, preto postačuje iba úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, čo v danom prípade naplnené bolo. Žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojich práv spotrebiteľky, keď dosiahla určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, čo samo o sebe postačuje na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

56. Priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia musí byť primeraná, aby naplnila satisfakčnú, výchovnú a odstrašujúcu funkciu tohto právneho inštitútu. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne, že na naplnenie funkcií primeraného finančného zadosťučinenia nepostačuje jeho priznanie v symbolickej výške. V prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o jediný prostriedok, ktorý má k dispozícii spotrebiteľ ako odmenu za úspešnosť v spotrebiteľskom spore a jediný prostriedok, ktorý má spotrebiteľ k dispozícii na postih dodávateľa, ktorý konal nečestne, v rozpore s odbornou starostlivosťou a dobrými mravmi. V konkrétnom prípade sa môže výška primeraného finančného zadosťučinenia rovnať aj majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi vznikla alebo hrozila. V tomto konaní žalobkyňa požadovala zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 900,- eur. Jediným zákonným kritériom pre určenie výšky finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť. Súd pri určovaní konkrétnej výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal len z obsahu spisu a zo skutkových tvrdení žalobkyne obsiahnutých v žalobe. Žalobkyňa v súvislosti s priznaním primeraného finančného zadosťučinenia poukázala na úspešnosť v určení neprijateľnosti troch zmluvných podmienok. Súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 900,- eur, za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku po 300,- eur. Vychádzal pritom z úspešnosti žalobkyne v určení neprijateľnosti troch zmluvných podmienok.

57. Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1CoCsp/18/2021 zo dňa 16.12.2021 bod 21.: „Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším porušovateľom spotrebiteľských práv a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že porušovateľ spotrebiteľských práv sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.“

58. O trovách strán, súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyňa mala v konaní plný úspech, preto žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

P O U Č E N I E : Odvolanie sa podáva lehote 15dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

-20- 1Csp/11/2021

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné
-21- 1Csp/11/2021

náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).